

ЮРЧИШИН Юрій
прокурор відділу процесуального керівництва
у кримінальних провадженнях слідчих
регіональної прокуратури Чернівецької області,
молодший радник юстиції,
м. Чернівці, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРОКУРОРА У ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНА

Органи прокуратури у ФРН утворені при загальних судах на федеральному рівні та на рівні земель. Відповідно до § 142 Закону «Про судоустрій» прокурорами є Генеральний прокурор ФРН та один чи декілька федеральних прокурорів при Федеральному суді ФРН, при вищих земельних судах і земельних судах – Генеральний прокурор та прокурори.

Функції прокурора при дільничних судах у справах, які належать до їх підсудності, можуть виконувати так звані прокурори при судах нижчої інстанції (дільничні прокурори). Відповідно до федерального законодавства вони беруть участь у справах, які розглядаються суддею одноособово.

Прокурори вищого рівня за загальним правилом повинні відповідати вимогам, які ставляться до кандидатів у судді. До дільничних прокурорів такі вимоги не пред'являються. Це, як правило, службовці «підвищеного» рівня, які для виконання своїх обов'язків мають відповідну освіту та склали кваліфікаційні іспити [1, с. 130].

Прокуратури є установами, що входять до структури Федерального міністерства юстиції, але знаходяться при судах. Нагляд та керівництво прокуратурою здійснюють: 1) Федеральне міністерство юстиції – у відношенні Федеральної генеральної прокуратури та федеральної адвокатури; 2) земельні управління юстиції – у відношенні всіх прокурорських працівників цих земель.

Відповідно, прокуратура у ФРН не побудована на засадах централізації. Більш того, найважливіші проблеми прокуратури визначаються та вирішуються саме на рівні земель. Призначення прокурорів, як і суддів, особливо регламентується на федеральному рівні. За статтею 149 Закону про судоустрій (GVG) для призначення прокурорів необхідне клопотання Мін'юсту, згода Бундестагу та рішення Президента. На земельному рівні діють свої порядки [2, с. 245].

Для того, щоб стати прокурором у ФРН, кандидати на посаду насамперед повинні отримати юридичну освіту. Навчання ділиться на чотирисеместр бакалаврату та п'ятисеместр основного курсу.

Залежно від штату та університету курс навчання може змінюватись. Зміст бакалаврату охоплює такі напрями в кожній юридичній школі:

- цивільне право;
- публічне право;
- кримінальне право.

Акценти в основному курсі робляться на:

- європейське право;
- медійне право;
- екологічне право;
- конкурентне право;
- культурне та церковне право;
- основи права;
- Цивільний кодекс (BGB);
- Основний закон, основні права;
- Цивільний процесуальний кодекс, цивільне процесуальне право;
- право щодо успадкування;
- зобов'язальне право;
- право власності;
- торгове право;
- акціонерне право;
- сімейне право;
- трудове та соціальне право;
- кримінальне право, кримінальне процесуальне право;
- конституційне право.

Курс бакалаврату зазвичай закінчується проміжним іспитом, що складається з декількох письмових та усних випробувань. Основний курс закінчується першим юридичним тестом. Він включає в себе обов'язковий іспит на предмет та пріоритетні дисципліни. Спочатку оцінюється курс бакалаврату, а фокус-іспит включає в себе оцінку знань з обраної основної предметної галузі.

Курс супроводжується дворічним практичним етапом – правовим референдаріатом (Rechtsreferendariat), який закінчується «другим державним іспитом». Під час стажування слухачі беруть участь у курсах. При цьому вони набувають практичного досвіду в різних правових сферах.

Референдаріат поділяється на різні істанції:

- цивільна станція – при районному земельному суді;
- кримінально-правова істанція – в органах прокуратури або в суді з розгляду кримінальних справ;
- істанція управління – в адміністративному суді або державному органі;
- істанція адвокатури – в адвокатському бюро;
- виборча істанція.

Однак на цьому підготовка прокурора ще не закінчена. Підготовлені юристи працюють після цих істанцій до п'яти років суддею на випробувальному терміні. Після цього етапу відбувається призначення на посаду прокурора довічно [3].

Однак працівники прокуратури повинні виконати багато умов, щоб взагалі можна було розпочати пробну службу:

- здача державного іспиту з найкращими балами;
- науковий ступінь доктора наук (еквівалент кандидата юридичних наук в Україні) дає переваги;
- кандидати на випробувальний термін не повинні бути старшими 35–40 років;
- відсутність судимості.

При призначенні особи на посаду прокурора беруться до уваги: наявність освіти, вміння швидко аналізувати, емпатія (розуміння емоцій та мотивів іншої людини), вміння аргументувати та ставити під сумнів факти, гарна мова, організаційні навички, впевненість у собі, самодисципліна, витривалість.

Зазвичай прокурори працюють у прокуратурах при відповідних судах. Однак альтернативно вони можуть обрати численні можливості працевлаштування юристом і в інших установах: в органах виконавчої влади, великих концернах, вищих навчальних закладах, індустрії, медійних установах, видавництвах, страхових компаніях тощо [4].

Заробітна плата прокурорів визначається Законом про оклади федеральних чиновників (Bundesbesoldungsgesetz (BBesG)). Прокурори володіють статусом державного службовця та відносяться до групи окладів категорії R, яка, у свою чергу, поділяється на ступені від 1 до 5.

Мінімальна заробітна плата прокурора складає 4.154 євро брутто на місяць та може бути підвищена до 9.077 євро брутто залежно від стажу [5].

Список використаних джерел:

1. Сучасний кримінальний процес країн Європи: монографія / В.В. Луцик, В.А. Савченко, В.І. Самарін та ін.; за ред. В.В. Луцика та В.І. Самаріна. Харків, 2018. 792 с.
2. Жалинский А., Рёрихт А. Введение в немецкое право. Москва: Спарк, 2001. 767 с.
3. Staatsanwalt als Beruf. Arbeitsalltag und Aufgaben Staatsanwalt. URL: <https://www.karista.de/berufe/staatsanwalt> (last accessed: 22.08.2019).
4. Das Berufsprofil: Staatsanwalt. URL: <https://www.karrieresprung.de/jobprofil/Staatsanwalt> (last accessed: 22.08.2019).
5. Bundesbesoldungsgesetz (BBesG). URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/bbesg/BJNR011740975.html> (last accessed: 22.08.2019).